

DIE JAHRESZEITEN

16 EN 17
MEI
2009

MUSA NIEUWSBRIEF 50ste EDITIE

Dit exemplaar van de nieuwsbrief is de 50ste nieuwsbrief die door Stichting MUSA wordt uitgebracht. De Stichting is hier trots op. De nieuwsbrief geeft maandelijks veel informatie over onze activiteiten. De exemplaren kunnen gebundeld worden om er zo nu en dan weer in terug te kunnen kijken. Tevens is het een bijzonder moment omdat de 50ste editie gelijk valt met het begin van 2009.

Wij willen u dan ook allemaal een heel voorspoedig 2009 toewensen in goede gezondheid en met veel muzikaliteit.

In oktober 2003 hebben we onze eerste MUSA nieuwsbrief uitgebracht. Er zullen onder u waarschijnlijk nog enkelen zijn die dit nog weten, maar de grootste groep die niet aan het toenmalig project heeft meegedaan, is misschien niet op de hoogte met de betekenis van de naam MUSA.

MUSA betekent in het Latijn: zanggodin.

Vandaar dat we deze naam erg toepasselijk vinden voor deze nieuwsbrief.

Hieronder een kopie, over de uitleg van de naam, uit het Latijns woordenboek:

MUSCULUS, musculum, -ae f 1 muzevat; 2 valstrik. musculōsus adi. gespierd. Musa, -ae f 1 Muze (zanggodin); 2 poëzie; 3 gedicht; 4 lied; 5 geleerdheid; 6 studiën. musaeus adi. 1 dichterlijk; 2 welluidend. musæum, -i n 1 verblijfplaats van de Muzen; 2 academie; 3 bibliotheek; 4 studeervertrek. musicus A adi. 1 muzikaal; 2 harmonisch; 3 dichterlijk; B (-i) m toonkunstenaar. musica, -ae f of musicæ, -ces f 1 muziek; 2 poëzie; 3 zang. musica, -orum n toonkunst. musigēna, -ae m muzenzoon. musivum, -i n mozaïekwerk.

Mochten er enkelen onder u zijn die belangstelling hebben voor een eerder uitgebrachte nieuwsbrief, dan kunt u dit aangeven bij Henriëtte. Zij heeft alle MUSA 's digitaal en kan deze zo naar u toe sturen.

KERSTCONCERT

Zondag 21 december hebben we een geslaagd Kerstconcert mogen geven in de grote zaal van

de Heggerank. We hadden niet alleen een grote opkomst aan koorleden, maar een verrassend grote opkomst aan publiek. Naar aanleiding van de geluiden tijdens en na het concert, mogen we aannemen dat de mensen hebben genoten en dit concert voor herhaling vatbaar is. De Stichting heeft dan ook in overleg met de activiteitenbegeleiding van de Heggerank de afspraak gemaakt om dit concert jaarlijks terug te laten komen op de zondag voor de Kerst.

HET NIEUWE PROJECT

In de vorige MUSA hebben we aangegeven op het nieuwe project terug te zullen komen in deze editie. Aangezien de voorbereidingen nog in volle gang zijn, zullen we dit nog even uitstellen en te zijner tijd hier weer op terug komen.

MEDEDELINGEN

- Ten aanzien van de foto's die gemaakt zijn door Johan Deuling tijdens het concert van 30 november, het volgende: deze zijn, zoals in de vorige MUSA genoemd, te zien op onze website. Het is belangrijk te weten, dat je de balk onder aan het scherm naar rechts moet schuiven om alle foto's in beeld te krijgen.
- De mensen die zich hebben opgegeven voor het nieuwe project, krijgen binnenkort een automatische machtiging welke ingevuld weer ingeleverd moet worden bij Henriëtte. Na inlevering van deze machtiging is de aanmelding van het project officieel.
- De kaartverkoop voor 16 en 17 mei is in volle gang. Het is van groot belang om beide concerten uitverkocht te krijgen. Mede door uw enthousiasme om zoveel mogelijk kaarten te verkopen, zal dit zeker gaan lukken.

Stichting MUSA correspondentieadres:

H.A.B. Kamerink

Antwoordnummer 13601

9580 WB MUSSELKANAAL

Tel: 0599-354673/0620795033

Fax: 0599-354691

E-mail: kamerink17@zonnet.nl

www.stichtingmusa.eu

Rekeningnummer: 30.17.26.086

- **Bourdon:** Twee ononderbroken doorklinkende lage tonen, die doorgaans een kwint van elkaar verschillen. Het effect komt voort uit de volksmuziek. Bekend is natuurlijk de doedelzak, maar het komt ook incidenteel in de kunstmuziek voor. Vergelijk ook: Orgelpunt.
- **Bourrée:** Van origine een Franse volksdans, vanaf de 16e eeuw populair in de Europese kunstmuziek. De Bourrée heeft een tweedelige maatsoort in een snel tempo met veel korte notenwaarden.
- **Boventonen:** Tonen die met iedere toon meeklinken, zonder dat men zich er doorgaans van bewust is. Boventonen staan in een vaste volgorde en bepalen de klankkleur van het instrument.
- **Break:** Dit betekent onderbreking. Een plotselinge akkoordstop om een solist meer kans te geven zich te laten horen.
- **Bridge:** In een popsong vaak na het tweede couplet en refrein gezongen gedeelte, waarin nieuw melodisch materiaal geïntroduceerd wordt. De Bridge kan daarna worden gevolgd door een instrumentaal tussenspel of een refrein, maar in ieder geval nog door een derde couplet. Vergelijk: Single-vorm.
- **Brillante:** Voordrachtsaanwijzing, komt met name voor in virtuoze stukken en betekent "schitterend spelen".
- **Bruscamente:** Ruw, bars spelen.
- **Buffo:** Italiaans voor "komisch". Bijvoorbeeld in Opera buffo: komische opera.
- **Buitenstemmen:** De "buitenste stemmen" van een ensemble, bijvoorbeeld bij een vierstemmig gemengd koor de sopraan en bas (alt en tenor zijn dan de binnenstemmen).
- **Burleske of Burlesque:** Kluchtig stuk, vooral populair in de 19e eeuw.
- **Caccia:** Italiaans voor "jacht". Een muziekstuk waarin de jacht muzikaal wordt uitgebeeld, onder meer door diverse canontechnieken. Soms ook doorspekt met allerhande ophitsende uitroepen. Vooral populair in de 14e eeuw in Italië en in de 15e eeuw in Frankrijk.
- **Cadans:** De min of meer regelmatige verdeling van de tijd in de muziek.
- **Cadens (1):** Een virtuoze solopassage in een soloconcert. Deze cadens zit meestal aan het eind van een deel, en de bedoeling is dat hij door de solist zelf geïmproviseerd wordt dan wel gecomponeerd, zodat de solist vrij is zijn / haar kunnen ten toon te spreiden. Voor de meeste soloconcerten zijn er cadensen geschreven door de componist zelf of een collega.
- **Cadens (2):** Kleine, min of meer vaste, harmonische formule. De bekendste zijn: authentiek slot en plagiaal slot.
- **Calando:** Afnemend in tempo én toonsterkte.
- **Caldo:** Italiaans voor "warm" en betekent: hartelijk, innig, vurig voordragen.
- **Calmo:** kalm, eenvoudig spelen.
- **Can Can:** Snelle Franse dans in 2/4 maat van wulps karakter. Oorspronkelijk kwam deze dans uit Algerije, is ca. 1830 naar Frankrijk overgekomen en werd daar razend populair. Bekendste voorbeeld: de Can Can uit "Orpheus in de Onderwereld" (1858) van Offenbach.
- **Canon:** De strengste vorm van imitatie. Dit is het na elkaar inzetten van één melodie door verschillende stemmen. Een canon kan twee- of meerstemmig zijn.
- **Cantabile:** Italiaans voor: gezongen, zangerig spelen.
- **Cantate:** Letterlijk: zangstuk, naast "sonate" = (instrumentaal) spelstuk. Doorgaans een compositie voor solisten, koor en instrumenten, vooral gebruikt voor kerkelijke doeleinden. Ook wereldlijke cantates komen voor. Cantates bestaan doorgaans uit recitatieven, aria's en koren.
- **Cantilene:** Melodie met een zangerig karakter.
- **Cantus firmus:** De Cantus firmus is een meestal al bestaande melodie, waaromheen de andere stemmen van een polyphone compositie zijn geschreven, als het ware de "kern" van de compositie. De partij die de Cantus firmus uitvoerde werd "tenor" genoemd (naar "tenere" = vasthouden). De namen van de andere stemmen in een ensemble zijn daaruit ontstaan: "Alt" van "alto" = hoog, d.w.z. hoger dan de tenor (tegenwoordig een lage vrouwenstem) en "Bas" = laag, d.w.z. lager dan de tenor.
- **Canzone:** in het Frans: Chanson. Het is een vocale compositie, doorgaans polyfoon, op een wereldlijke, vaak amoureuze tekst. Vanaf de 16e eeuw ontstaan ook instrumentale canzones. Aanvankelijk als transcripties, daarna als originele instrumentale werken; de zogenaamde "canzona da sonar", waaruit in de Barok de sonate ontstaat.
- **Canzonetta:** Een korte, luchtige Canzone.
- **Capriccio:** (Italiaans voor "gril"). Ontstaan in de 16e eeuw. Net zoals de ricercare, fantasia en canzone komt deze muzikale vorm uit de vocale muziek. Maar de structuur is veel vrijer en lijkt niet gebonden aan een vormschema. In de 19e eeuw is het capriccio vooral een virtuoos stuk.
- **Capriccioso:** voordrachtsaanwijzing voor: grillig spelen. Tempo naar willekeur.
- **Carol:** Tegenwoordig een Engels kerstlied. Volksliedachtig, bestaande uit afwisselend couplet en refrein. Al vanaf 1400 bekend.